

Кіровоградська
обласна бібліотека для дітей
ім. Т. Г. Шевченка

Бібліотека для дітей в громаді.

Реалії сьогодення.

дайджест

*за підсумками обласного
маркетингового дослідження*

м. Кропивницький

2024

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка

Науково-методичний відділ

Бібліотека для дітей в громаді.

Реалії сьогодення.

дайджест

***за підсумками обласного
маркетингового дослідження***

м. Кропивницький

2024

Бібліотека для дітей в громаді. Реалії сьогодення: дайджест за підсумками обласного маркетингового дослідження / Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка; укладання, обробка матеріалів, комп'ютерна верстка Л. Босюк; редакція Н. Расторгуєва, О. Ліпей; відповідальна за випуск Т. Манжула. – Кропивницький, 2024. – 24 с., діаграми, таблиці.

У маркетинговому дослідженні вивчалась здатність спеціалізованих бібліотек для дітей області щодо задоволення потреб відвідувачів громад та підтримку бібліотек громадами під час війни.

Аналітичні висновки та рекомендації за підсумками дослідження допоможуть бібліотечним фахівцям у питаннях організації та розвитку дитячих бібліотечних закладів у їхній подальшій діяльності.

Видавець та виготовлювач
Кіровоградська обласна
бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка

вул. Шевченка, 5
м. Кропивницький, 25006
сайт: <http://librarychl.kr.ua>

Відповідно до Плану роботи на 2024 рік Кіровоградської обласної бібліотеки для дітей ім. Т.Г.Шевченка науково-методичним відділом проводилось **маркетингове дослідження «Бібліотека для дітей в громаді. Реалії сьогодення»** (липень – грудень 2024 р.).

Мета і завдання дослідження – вивчення спроможностей бібліотек для дітей у задоволенні запитів громад та підтримки бібліотек громадами в умовах війни. *Об'єкти дослідження* – спеціалізовані бібліотеки для дітей Кіровоградської області. *Предмет дослідження* – здатність бібліотек для дітей в умовах воєнного стану в країні задовольняти інформаційно-культурні запити громад та потреби громад у бібліотеках. *Методика дослідження* – онлайн анкетування.

Профіль учасників дослідження.

Бази дослідження – 25 дитячих бібліотек області.

Одержані результати опитування від 22-х дитячих бібліотек, серед яких:

13 міських (Благовіщенська МБД, Гайворонська БДФ №1 КЗ «Гайворонська міська публічна бібліотека», БДФ Комунального закладу «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради», ЦМБД та БФ для дітей №№ 12, 13, 19, 21 Кропивницької МЦБС, МДБ КЗ «Центральна публічна бібліотека» Новомиргородської міської ради, ДФ Новоукраїнської ЦБ, ЦБД та БФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС, Побузька МБД, БФ № 8 для дітей КЗ «Світловодська МЦБС»);

7 селищних (Вільшанська селищна БФД, БД КЗ «Новгородківська публічна бібліотека», Новоархангельська БДФ КЗ «ЦПБ Новоархангельської селищної ради», КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей», КЗ «Петрівська бібліотека для дітей» Петрівської селищної ради, Устинівська ДБ КЗ «Устинівська публічна бібліотека» Устинівської селищної ради);

2 сільських (філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради, Рівнянська СБД).

В опитуванні не взяли участь 3 заклади: філія «Витязівська сільська бібліотека для дітей» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради, Новомиргородська МБД, КЗ «Міська дитяча бібліотека Світловодської міської ради».

Категорія респондентів: керівники дитячих бібліотек. *Посади респондентів:* завідувач бібліотекою – 40,9%; бібліотекар – 22,7%; заступник директора по роботі з дітьми – 18,2%; провідний бібліотекар – 9,2%; директор і виконуючий обов'язки директора по 4,5%. *Освіта респондентів:* базова вища спеціальна – 41,0%; повна вища спеціальна – 31,8%; повна вища не спеціальна – 22,7%; не закінчена вища не спеціальна освіта – 4,5%.

Анкетою передбачався **досліджуваний період: 2022, 2023 роки та I півріччя 2024 року.**

Анкета маркетингового дослідження складалася з 2-х блоків. Перший «Загальний блок запитань» надавав можливість дізнатись про статус закладу, його матеріально-технічні, фінансові та моральні аспекти.

Другий блок «Участь бібліотеки в розвитку громади» – про заходи та послуги, що надавались бібліотекою.

Кожен Блок вміщував 11 запитань, закритого та відкритого типу, у т. ч., таблиці. На окремі запитання респонденти давали по декілька відповідей, тому підрахунок вівся у відношенні від 100% на кожную відповідь.

Аналіз та інтерпретація даних маркетингового дослідження.

I. Блок запитань.

Згідно відповідей на **запитання 3, 4, 5, 6** три дитячі бібліотеки мають статус «юридична особа», 7 закладів є *цифровими хабами* (за проєктом УБА, Міністерства цифрової трансформації) і 7 – *професійні партнери Української бібліотечної асоціації*.

Відповіді респондентів на **7-ме запитання, про матеріально-технічний стан закладів**, підтвердили, що усі бібліотеки мають освітлення, опалення, бібліотечні меблі, комп'ютерну техніку. Виняток складає Рівненська сільська бібліотека для дітей, яка не комп'ютеризована. Разом з тим, респонденти зазначили, що заклади потребують: • додаткового освітлення (13,6%), • опалення (18,2%), • повного оновлення бібліотечних меблів (4,5%) і часткового оновлення (68,2%).

- 77,3% керівників наголосили на необхідності заміни комп'ютерної техніки, з яких 45,5% – мають бажання її частково замінити, 31,8% – вважають, що має бути нова техніка.

- 31,8% бібліотек обладнані пандусами, а 50,0% бібліотек необхідне їх встановлення. Лише • 4,5% закладів мають інклюзивні інформаційно-технічні засоби, а про потребу в них заявили 45,5% бібліотек. Про необхідність проведення капітального ремонту бібліотечних приміщень заявили • 18,2% респондентів.

- 22,7% бібліотек забезпечені укриттями для відвідувачів, а для 59,1% керівників закладів – це нагальне питання. • 18,2% опитуваних відповіли, що їхні відвідувачі, в разі необхідності, користуються укриттями, що поруч з їхніми бібліотеками.

8-е запитання «Фінансування бібліотеки з бюджету громади» вміщувало Таблицю і додаткові питання. Відповіді на

запитання 8.1. «Джерела фінансування бібліотеки» показали скільки коштів виділяється з різних джерел фінансування на розвиток бібліотечних закладів. Найбільше коштів надається з бюджету громад. Із джерела «благодійні внески» надається більша фінансова допомога на придбання документів, майже на 10%, проти статті «бюджет громади», що можна побачити у Таблиці 1.

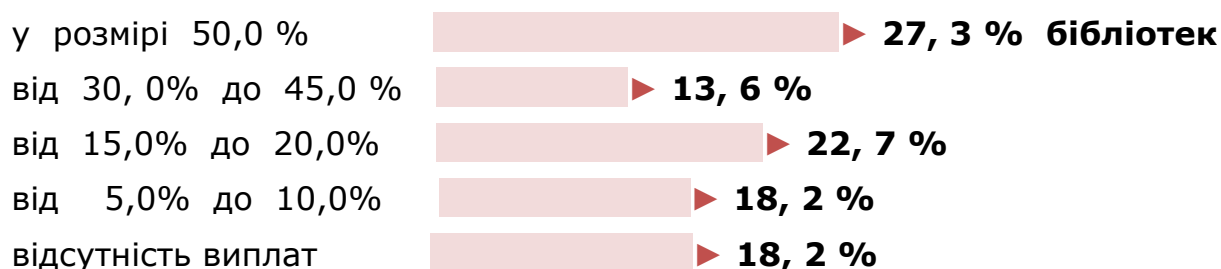
Мало коштів отримують бібліотеки на меблі та ремонт приміщень. Але тут виручає благодійництво/гранти.

Багато бібліотек поповнюють фонди завдяки дарункам, спонсорам, меценатам та грантам, в написанні яких беруть участь бібліотечні фахівці.

Таблиця 1. потреби бібліотечних закладів	джерела фінансування		
	бюджет громади	додаткові кошти	благодійні внески дарунки/гранти
	кількість відповідей респондентів у %		
поповнення бібліотечного фонду	59, 0 %	31, 8 %	68, 9 %
інтернет-зв'язок	77, 3 %	–	–
енергоносії	77, 3 %	–	–
канцтовари	50, 0 %	31, 8 %	22, 7 %
бібліотечна техніка	36, 4 %	22, 7 %	4, 5 %
комп'ютерна техніка	36, 4 %	–	13, 6 %
меблі	18, 2 %	9, 1 %	22, 7 %
ремонт	54, 5 %	9, 1 %	9, 1 %

Відповіді на запитання 8.2 дозволили вивчити стан оплати праці та матеріального заохочення бібліотечних працівників. Незважаючи на складні умови сьогодення, все ж присутнє матеріальне й моральне заохочення бібліотекарів, хоча й в не повному обсязі. Грошова надбавка за особливі умови роботи, яку отримують фахівці бібліотек, представлено у Діаграмі 1.

Діаграма 1. Надбавка за особливі умови праці від посадового окладу

Щорічну стовідсоткову матеріальну допомогу на оздоровлення виплачують бібліотекарям у 95,5% закладів. В одній відповіді зазначили розмір допомоги у 50%. 45,5% респондентів підтвердили, що фахівці їхніх закладів мають грошові премії, з яких 9,1% – уточнили, що такі премії отримуються щомісячно, а також до державних і професійних свят, ювілейних дат працівників. У відповіді «інше» – по 4,5% респондентів зазначили про щорічні соціально-побутові виплати у розмірі 65,0% і 10,0%.

На 9-е запитання щодо відзначення бібліотечних фахівців грамотами і подяками керівництвом громади у половини респондентів відповідь «не часто». Відповідь «часто» прозвучала від 18,2% респондентів. На відсутність «морального заохочення бібліотекарів» від владних структур вказали 31,9%.

У 10-му запитанні щодо проблемних питань у зв'язку з територіальним поділом та віднесенням бібліотеки до певної громади практично всі респонденти (90,9%) наголосили, що проблеми відсутні. По 4,5% респондентів зазначили, що бракує юридичної допомоги у деяких питаннях та, що їхньому закладу існує загроза закриття (Рівнянська сільська бібліотека для дітей).

У тих респондентів, що вказали на відсутність проблем по роботі, поцікавились в **11 запитанні про позитивні зміни в їхніх бібліотеках у I півріччі 2024 р. у порівнянні з 2023 роком.** Більшість з них (63,6%) вказали про відсутність змін. Решта, 36,3%, навели приклади хороших змін у своїх закладах. *Див. Додаток 1.*

Завдання II блоку

«Участь бібліотеки в розвитку громади»

показати різноформатність інформаційно-культурних програм для громад та підтримку бібліотек громадами. І це, безперечно, про імідж бібліотеки.

Запитання 1.1 стосувалося створення бібліотечної продукції на потребу користувачам.

• *Першу позицію займають – «відео» (32,9%), в яких розповідається про діяльність бібліотек, громадські свята, відомих персон, «модне» читання, місцевий туризм тощо.* • *Другу – займають «тематичні теки» (19,9%), де фіксуються державні, літературно-мистецькі, краєзнавчі події, видатні та талановиті особи, інформації щодо психологічної підтримки дітей, інформбезпеки, екокультури тощо.* • *Третя позиція – за такими виданнями, як дайджести, огляди, методичні поради, консультації (15,7%).* До • *четвертої позиції*

віднесено «різноманітні списки» літератури, вишів, гуртків, клубів, організацій, закладів, установ (13,7%). • *Остання позиція* – це «буктрейлери» (3,4%). До • *«іншого»* респонденти віднесли: пам'ятки, листівки, експрес-інформації, відеорубрики, віртуальна дошка, онлайн-гра, телепередача, аудіо-розповіді, публікації про проєктну роботу (11,5%).

Уся продукція була представлена на паперових (49,3%) та електронних носіях (50,7%) бібліотек.

Запитання 1.2 із 7-ма підпитаннями щодо **заходів громад, в яких бібліотеки беруть участь** показали наступне.

По 68,2% респондентів наголосили, що задіяні у різноманітних загальнодержавних та святкових подіях, що відзначаються у громаді.

Серед таких: • урочистості до Дня незалежності та Дня прапора України, • Дня Соборності та Дня Конституції України, визволення Кіровоградщини від нацистських загарбників, • благодійний ярмарок до Дня захисника і захисниць України та українського козацтва та засідання за «круглим столом» до Дня Гідності та Свободи, • зустрічі з учасниками АТО, • покладання квітів до обелісків Слави, пам'ятників, • мітинги, реквієми, вечори до Днів вшанування пам'яті жертв голодомору на Україні 1932-1933 років та пам'яті жертв Голокосту; пам'яті Героїв Крут, скорботи і вшанування жертв війни в Україні, пам'яті та примирення і Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії росії проти України. А також • Дні – української писемності та мови, вишиванки, Шевченківські читання та інші.

Про найбільш *вдалі свята громади*, до організації і проведення яких були причетні бібліотеки, див. Додаток 2.

Бібліотеки, як інформаційно-культурні заклади, допомагають писати сценарії до заходів загально сільських, селищних та міських. На це вказали 22,7% респондентів, бібліотеками яких створено 23 сценарії.

На запитання щодо *проведення такої форми роботи як «історія успіху користувача бібліотеки»* відповіли 36,4% респондентів, які назвали 20 таких заходів.

Чи влаштовують бібліотеки для своїх відвідувачів різноманітні зустрічі з непересічними людьми? Ствердні відповіді опитуваних: • 27,2% – зустрічі з відомими особистостями; • 45,5% – знайомство з талановитими країанами; • 54,5% – розмови з літераторами.

До • *«іншого»* 18,2% осіб віднесли: зустрічі з волонтерами, краєзнавча перекличка повідомлень «Люди, які прославили наш край», захід з психоемоційного розвантаження «Піратська вечірка»

із психологинею та пізнавальна галявина «Наш край у всьому неповторний» з краєзнавцем, благодійні ярмарки.

Сумарні показники користувачів категорії «соціально незахищені», до якої віднесено «внутрішньо переміщені особи» та «люди з фізичними порушеннями», респонденти продемонстрували у Таблиці 2 запитання **«1.3. Соціальна диференціація користувачів громади з метою широкого надання бібліотечних послуг»**.

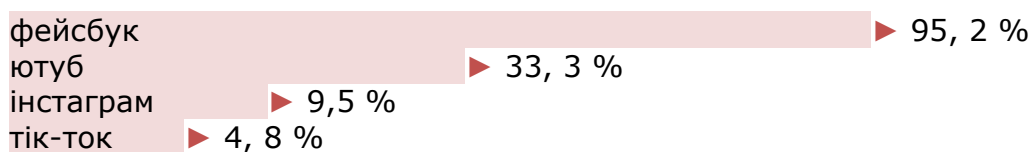
Таблиця 2. Соціальні категорії обслугованих користувачів, у 2022, 2023, I половині 2024 рр.	кількість користувачів	кількість заходів
соціально незахищені користувачі	2 441	638
у т. ч., внутрішньо переміщені особи	1 146	відсутнє у запитанні
у т. ч., люди з фізичними порушеннями	432	125

Якщо взяти до уваги кількість користувачів обслугованих бібліотеками для дітей за даний період, а згідно річних статистичних звітів, це – 104806 осіб, то вищезазначені категорії користувачів до їх загальної кількості склали 2,3%. Про те, які бібліотечні програми готувались для них можна дізнатись з *Додатку 3*.

За допомогою запитання **«2. Бібліотечні Інтернет-ресурси»** та **«3. Інтернет-послуги»** висвітлено роботу бібліотек у віртуальному світі.

Діаграма 2. Використання соціальних мереж і власних інтернет-ресурсів бібліотеками

соціальні мережі

бібліотечні інтернет-ресурси

Згідно даних *Діаграми 2*, бібліотеки надають перевагу соціальним мережам. Насамперед, це – бібліотечні сторінки у фейсбук, як у найбільш мобільному, лаконічному і популярному інформаційному ресурсі. Благовіщенська, Побузька МБД та філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради не мають

своїх сторінок у фейсбук, але інформації про бібліотеку подають до «сторінок» центральних бібліотек. Більше чверті респондентів презентують свою діяльність через ютуб-канали. Поодинокі бібліотеки представлені на платформах – інстаграм і тік-ток. Слід зазначити, що 38,1% бібліотек надали від 2-х до 4-х відповідей на дане запитання. І, таким чином, їхня діяльність висвітлюється більш інтенсивно у соціальних мережах.

Серед власних інтернет-ресурсів бібліотек найбільшу популярність завоювали блоги. На це вказують 42,8% респондентів. Сайти – вдвічі менше – 23,8% відповідей. А понад чверть бібліотек не мають власних інтернет-ресурсів. Зате бібліотеками використовуються соціальні мережі.

Щодо бібліотечних Інтернет-послуг, то фахівці добре розуміють, що у цифрову добу, важливо, щоб користувачі були обізнаними у сфері сучасних інформаційних технологій. Задля цього проводяться індивідуальні консультації, майстер-класи, уроки, заняття гуртків, клубів, шкіл. Про це заявили практично усі опитувані. Детальніше про онлайн послуги бібліотек у *Діаграмі 3.*

Діаграма 3. «Інтернет-послуги бібліотек»

- Понад половина респондентів, підтвердили, що в обслуговуванні читачів широко використовується інтернет. А саме: повідомлення користувачам про різноманітні бібліотечні документи; допомога у створенні електронної пошти, презентацій; поради бібліотекарів під час реєстрації на ЗНО, різних інтернет-ресурсах, пошуків навчальних закладів, роботи, здійснення онлайн платежів, замовлення квитків тощо.

- Фахівці наголосили, що їхні відвідувачі часто користуються платформами Skype і Zoom; із задоволенням замовляють і переглядають мультфільми, різні фільми, віртуальні тематичні екскурсії, і, навіть концерти.

- Більше чверті опитаних вказали на важливості таких послуг для читачів, як – онлайн замовлення бібліотечних документів, продовження книг, електронна доставка книг, створення віртуальних екскурсій, бук-трейлерів.

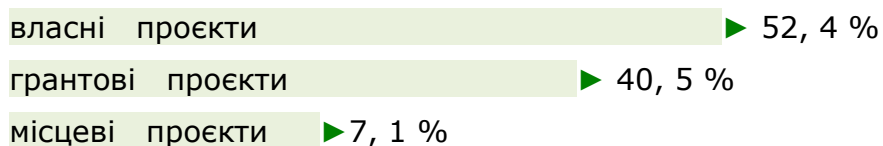
Важливою складовою в організації розвитку сучасного життя бібліотеки є **проектна діяльність**, що набула широкого поширення. Адже передбачає не тільки інноваційні процеси значущих напрямів роботи, втілення власних ідей, а й соціальне партнерство та залучення коштів на вирішення певних питань у громаді.

Тому **4-е запитання стосувалось саме написання проєктів як партнерських, так і авторських у 2023 р. та I півріччі 2024 р.** Отримані відповіді від половини респондентів, які назвали **40 бібліотечних проєктів**.

За даними *Діаграми 4* більша половина бібліотек працює за власними (авторськими) проєктами, спрямованими на конкретну користувацьку аудиторію, її потреби, вподобання і бажання. Бібліотекарі працюють і над грантовими проєктами.

Мають місце написання та реалізація коротких і довгострокових грантів. Також вибудовуються програми й за підтримки місцевих владних і виконавчих структур, по суті, громад.

Діаграма 4. Проектна діяльність бібліотек у 2023 та I півріччі 2024 рр.

Найбільшу кількість проєктів назвала ЦМБД Олександрійської МЦБС. Практично, усі дитячі бібліотеки Кропивницької МЦБС були задіяні у проєктах. Як спрацювали інші бібліотеки у *Діаграмі 5*.

Діаграма 5. Кількість проектів у бібліотеках

Детальніше – у Додатку 4.

У 5-му запитанні розглядались види інформування громад про роботу бібліотек.

- 71,8% бібліотекарів надають перевагу електронним носіям в інформуванні громадян, а 28,2% – паперовим носіям.
- Бібліотеки позиціонують свою діяльність на різних електронних ресурсах. Найбільше – на сторінках фейсбук – 74,9%, на сайтах бібліотек і блогах – 23,0%, ТБ і телеграм каналі – 2,1%.
- Серед видів е-інформування превалюють відео, про що свідчать 50 відповідей респондентів; дайджести і календарі подій – по 9 відповідей; електронні презентації – 6. Решта – це бюлетені, репортажі, прес-інформації для електронних ЗМІ і телеграм-каналу.
- На паперових носіях більше викладається матеріалів у вигляді прес-інформацій для місцевих ЗМІ (17 відповідей), дайджестів (6 відповідей), календарних подій (5 відповідей).
- Про проведення щорічних звітних зборів у бібліотеках написали 52,4% респондентів, з яких 23,8% роздруковують огляди зборів з метою їх ознайомлення серед закладів-партнерів.
- КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей» наголосила, що звітувала про роботу бібліотеки на виконкомі або сесії селищної ради.
- Олександрійська МЦБС написала, що звітно-інформаційна робота проводилась і в міському транспорті.

6-е запитання пов'язане з попереднім, бо також про

інформування, але за допомогою проведення бібліотеками рекламних кампаній, які необхідно було назвати. 90,9% респондентів заявили, що їхні бібліотеки займаються організацією іміджевих програм (див. Додаток 5). Але 20,9% із 90,9% не підтвердили проведення таких заходів, тобто не подали їх перелік.

Наступні **два запитання 7-е і 8-е – про бібліотечні фонди**, що потребують постійного оновлення, тим паче, у воєнний час. Адже книжка для юних членів громад сьогодні є своєрідною ментальною підтримкою, так як допомагає їм легше сприймати важку дійсність.

Чи задовольняють відвідувачів фонди бібліотек та які відсотки нових надходжень до фондів бібліотек були у 2022, 2023 рр. та І-й половині 2024 р.?

- Велику кількість фахівців – 81,8% – не задовольняють фонди їхніх бібліотек. 13,6% – вважають, що фонди відповідають запитам читачів, а 4,6% – обрали нейтральну відповідь – «частково».
- Про поповнення бібліотечних фондів (Таблиця 3) заявило більшість респондентів.

Таблиця 3 Відсоток нових надходжень документів до загального фонду бібліотек під час війни		
роки	кількість бібліотек	кількість отриманих документів
2022	54, 5 %	0, 3 – 1, 0, %
	9, 1 %	1, 3 – 2, 0 %
	9, 1 %	3, 4 – 4, 7 %
2023	4, 5 %	0, 07 %
	9, 1 %	3, 0 %
	13, 6 %	2, 0 – 2, 2 %
1-а половина 2024	45, 5 %	0, 2 – 1, 0 %
	22, 7 %	1, 1 – 2, 0 %
	18, 2 %	2, 2 – 3, 0 %
	4, 5 %	документи не отримано

- У 2022-2023 рр. понад 70,0% респондентів дали ствердну відповідь про надходження документів до їхніх бібліотек.
- Не надали відповіді 22,7% респондентів, хоча їхні бібліотеки отримували документи (від 0,03 до 2,2% примірників) згідно державної форми звітності № 6 Н-К (зведена) (річна) «Зведений звіт про діяльність публічних бібліотек».

- Так, у І-й половині 2024 р. *кількість бібліотек, що отримали документи збільшились на 13,7%* у порівнянні з двома попередніми роками. Також в цей же період на 10% зменшилась кількість бібліотек, надходження яких склали до 1% і збільшилась на 3,0% кількість бібліотек, що отримали документи від 1% до 2%.

Згідно відповідей респондентів

- *найбільшу кількість документів, отримали:*

- КЗ «Петрівська бібліотека для дітей» – 5,0% (2022 р.);

- БДФ КЗ «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради» – 2,9% (2023 р.);

- філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради – 3,0% (І півріччя 2024 р.);

- *найменшу кількість документів, отримали:*

- БФ для дітей № 21 МЦБС міста Кропивницького – 0,3% (2022 р.);

- МДБ КЗ «Центральна публічна бібліотека» Новомиргородської міської ради – 0,07% (2023 р.).

В одній з відповідей зазначено, що не відбувалось поповнення фонду бібліотеки протягом 3-х років. Ще є відповідь одного з респондентів, що у першому півріччі 2024 р., до однієї з бібліотек не надходили документи.

У запитанні 9 респонденти висловлювались **щодо відповідності діяльності їхніх бібліотек потребам громад.**

- Більша частина учасників дослідження – 63,6% – вважає, що їхні бібліотеки лише частково задовольняють бажання населення. Решта – 36,4% – дотримуються думки, що громада отримує все необхідне від бібліотечних закладів. Жоден опитаний не зазначив варіант відповіді «ні». Тобто, можна припускатися думки, що респонденти вважають бібліотеки спроможними надавати якісні послуги.

У 10-му запитанні опитувані представляли пропозиції щодо ефективної роботи своїх бібліотек на користь громадам, (див. Додаток 6).

11 запитання – зворотне до 10-го: «Чи відчуває бібліотека підтримку від громади?» і в чому це проявляється.

- Відповідь «так» у 72,7% респондентів. Приклади підтримки бібліотек громадами у *Додатку 7*.

- 18,2% респондентів, не відчують підтримку від громад.

- 9,1% – не відповіли.

Висновки та рекомендації.

Учасники дослідження, керівники спеціалізованих бібліотек для дітей Кіровоградщини підтвердили свої прагнення до стабільної роботи під час війни. Фахівці розуміють, що дитячі бібліотеки – це особливі заклади в нинішніх особливих умовах, де користувачі не тільки розвивають навички читання, а й отримують знання та допомогу у формуванні медійних компетентностей, проведенню корисного і творчого безпечного дитячо-родинного дозвілля, підтримці ментального здоров'я. Також респонденти мають бачення розвитку дитячих бібліотек як сучасних інформаційно-культурних центрів і здатні знаходити шляхи щодо вирішення різних питань у спільній взаємодії з місцевими громадами.

Разом з тим, є ділянки роботи, на які слід звернути увагу, задля кращого функціонування бібліотек.

- Матеріально-технічна база бібліотек потребує ліпшого: ремонту приміщень, додаткового їх освітлення, а також оновлення меблів, комп'ютерної техніки. Є нагальна необхідність в інклюзивних, технічних засобах, безпекових укриттях.

- Лише 10 бібліотек займались проектами. І саме ці бібліотеки відповіли про позитивні зміни у своїх закладах. Такі заходи, як: пошук партнерів/благодійників, співпраця з ними; інтенсивний розвиток додаткових бібліотечних платних послуг; прояв активності у проєктно-програмній діяльності різних рівнів (місцевих, всеукраїнських, міжнародних) можуть допомогти у вирішенні побутово-технічних, фінансових, гуманітарних питань бібліотек. Бібліотекарям є сенс звернутись, наприклад, до грантових програм Українського культурного фонду, які сформовані з урахуванням складного воєнного контексту, в якому перебуває країна та зосереджені на відповідному суспільному запиті. Більше про програми на сайті, у фейсбуці УКФ.

- В анкетних відповідях, практично, відсутні бібліотечні списки і теки щодо спеціальних навчальних закладів, вишів, місцевих туристичних маршрутів (по 13,6% відповідей), як одного зі способів інформаційної орієнтації дітей у виборі професії та пізнання рідного краю. Вкрай мізерне створення бук-трейлерів (3,4%), як візуально-пізнавального сприйняття і популяризації книжки. 27,2% респондентів надали по 1-2 відповіді, а 9,1% – не відповіли зовсім на такі запитання. З метою швидкого розповсюдження актуальної/корисної інформації на запити користувачів необхідна оперативна бібліотечна продукція різних видів і форматів.

- Усього 22,7% респондентів заявили, що задіяні у заходах своїх громад, хоча навіть організація чи проведення бібліотекою будь-яких визначних державних/міжнародних дат або літературно-мистецьких подій кампаній/акцій, це і є залучення громади до бібліотечних заходів.

- Обмаль відповідей щодо такої форми заходу, можливо, призабутої, як «історія успіху користувача бібліотеки». Насправді, такі заходи не тільки про найкращих читачів, а й про юних чи учасників/переможців різних бібліотечних конкурсів, а ще й про дорослих мешканців громади, які колись були читачами дитячої бібліотеки і чогось досягли у своєму житті. І все це разом, про популяризацію читання, імідж бібліотеки, а ще допомагає розвитку та становленню юних громадян, як особистостей.

- До іміджевого аспекту відноситься й звітування про діяльність бібліотеки перед громадою. Лише половина опитаних відповіла, що проводить щорічні звітні збори, чверть з яких оповіщає населення про свою роботу. Бажано керівникам закладів змінити (розширити, переглянути) спілкування бібліотеки з громадою.

- Ще про одне – відповідальність тих, хто бере участь у соціологічних/маркетингових дослідженнях. У чималій кількості запитань присутня відсутність відповідей.

Підводячи підсумки, можна констатувати, що попри усілякі сучасні виклики воєнного часу спеціалізовані бібліотеки для дітей області живуть справами своїх громад, а громади, у свою чергу, підтримують і допомагають бібліотекам різними засобами: морально, фінансово, технічно. Адже усі розуміють, що роблять одну важливу справу – надають можливість дітям під час воєнних подій реалізувати їхній інтелектуальний та креативний потенціал.

*Позитивні зміни у бібліотеках у I півріччі 2024 року
у порівнянні з 2023 роком*

Філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради: «...виділено з місцевого бюджету 40 тис. грн для придбання книг. Всі замовлені книги для дітей».

ЦМБД МЦБС м. Кропивницького: відбулась «...активність батьків ...зростає зацікавленість читачів у масових заходах».

МБФ для дітей № 12 МЦБС м. Кропивницького: «...у зв'язку із ремонтом у 2023 році у читальному залі з'явилась можливість для проведення більшої кількості масових заходів».

МДБ КЗ «Центральна публічна бібліотека» Новомиргородської міської ради: «зроблено косметичний ремонт».

КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей»: «...з бюджету громади виділені кошти на придбання кольорового принтера – 15,0 тис. грн; поповнення фонду бібліотеки – 10,0 тис. грн; проведено заміну електропроводки, частково виділяються кошти на проведення косметичного ремонту бібліотеки, протягом 2023, 2024 років виділяються кошти за програмою національно-патріотичного виховання – 2023 рік – 5,0 тис. грн, 2024 рік – 5,5 тис. грн».

МБФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС: «Точка ЮНІСЕФ/СПІЛЬНО розпочала свою діяльність з 1 серпня 2023 року на базі бібліотеки-філії №3 для дітей. Отримали фінансову підтримку від міської влади на проведення ремонтних робіт в приміщенні бібліотеки, наповнили меблями, ігровим інвентарем та матеріалами для проведення заходів – благодійники фонду «Безпечне майбутнє». У 2024 році малеча громади продовжує проводити своє дозвілля та неформальне навчання в гарному, теплому та дружньому просторі бібліотеки, який з червня місяця 2024 року має назву «Простір дружній до дитини». Щодня, крім суботи, бібліотекарі усієї системи проводять майстер-класи, ігрові та пізнавальні заняття, рухливі ігри з дітьми та майстерки для їх батьків. До послуг відвідувачів додалися безкоштовні консультації психолога та логопеда».

ЦМБД Олександрійської МЦБС: «...облаштування бібліотечного простору «Грай. Читай. Відпочивай» на базі читальної зали відділу обслуговування учнів 5-9 класів центральної бібліотеки для дітей при підтримці наших партнерів ГО «Десяте квітня» за фінансової підтримки UNHCR Ukraine – Агентство ООН у справах біженців в Україні та Олександрійської міської ради».

Участь бібліотек у святах громад

Вільшанська селищна БФД: «етнографічна подорож «Історія поселення болгар на Вільшанщині» до дня селища».

БДФ КЗ «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради»: щорічні дитячі свята на вільному просторі «Небо».

ЦМБД МЦБС міста Кропивницького: «книжковий фестиваль-ярмарок «Книговир – 2023».

БД КЗ «Новгородківська публічна бібліотека»: «акція «Мистецтво проти війни».

КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей»: свято радості й надії «Серце віддаємо дітям» до Міжнародного дня захисту дітей; різдвяно-новорічні, фольклорні свята – шоу-зустріч «Провісник миру Миколаю, я від душі вам обіцяю...».

МБФ № 3 для дітей та ЦМБД Олександрійської МЦБС: «благодійні заходи – «Олександрія – місто-волонтер» до Дня міста та «Школярник», ярмарки до Великодня та Колодія у театральному сквері, виставки-продажі робіт ужиткового мистецтва, казковий вояж «Дивобус» селами Олександрійської громади».

Побузька МБД: «акція «Літо-2023»; благодійні заходи «Герої живуть серед нас»; виставка-продаж виробів майстринь».

БФ № 8 для дітей КЗ «Світловодська МЦБС»: «Національний тиждень читання. Тиждень поезії», участь у роботі волонтерської благодійної організації «Тепла справа».

Окремі диференційовані заходи для відвідувачів бібліотек

Категорія користувачів «соціально незахищені громадяни»

Вільшанська селищна БФД: «година духовності «Спілкування для душі».

Гайворонська БДФ №1 КЗ «Гайворонська міська публічна бібліотека»: «бесіда-діалог «Поговоримо про толерантність».

Філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради: «майданчик доброти «Повір у себе» спільно з психологами ІРЦ громади, акція «Поділись теплом душі».

ЦМБД МЦБС м. Кропивницького: «година роздумів «Лайливість – це хвороба чи ознака сучасності», День читацьких вподобань «Діти в обіймах слова».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «книжковий спіддейтінг з книгою Ольги Войтенко «У світлі світляків. На порозі ночі».

МБФ № 13 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «віртуальний вікенд «Різдво в різних країнах світу».

МБФ № 19 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «букрелакс «Мода на читання».

МБФ № 21 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «практикум «Поведінка в натовпі», відкритий мікрофон «Як це бути не таким, як усі».

МДБ КЗ «Центральна публічна бібліотека» Новомиргородської міської ради: «інтелектуальна гра «Шевченко – знаний і незнаний».

БД КЗ «Новгородківська публічна бібліотека»: «зустріч з поетом-земляком Віталієм Савчуком».

КЗ «Олександрівська БД»: «двобій інтелекту «Світло знань, запалене серцями».

МБФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС: «емоційне рандеву «Барвистий світ дитячих мрій», колоритна мандрівочка «Ой, яка ж ти гарна, сорочка вишивана».

ЦМБД Олександрійської МЦБС: «сімейна веселка до Міжнародного дня сім'ї «Тато, мама, я – разом ми сім'я», благодійна акція «Добрий день, школярику!», святкова чудасія «Затамуйте, друзі, подих, Миколай сьогодні ходить!».

Рівнянська СБД: «краєзнавча мандрівка «Село моє, перлинко степова», літературна година «Письменники мого краю».

БФ № 8 для дітей КЗ «Світловодська МЦБС»: «заняття з ментального здоров'я зі спеціалістом».

Група користувачів «ВПО»

Вільшанська селищна БФД: «рольові читання «Буду книжки я читати – рідну мову буду знати!».

Гайворонська БДФ №1 КЗ «Гайворонська міська публічна бібліотека»: «участь дітей у бібліотечних гуртках «Комп'ютошка», «Умілі ручки», геокешинг «Шукачі скарбів».

БДФ КЗ «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради»: «арт-терапія «Малюнок – підтримка ЗСУ», квест-релакс «Веселі канікули», майстер-клас «Твістінг – краса з повітряних кульок».

ЦМБД МЦБС м. Кропивницького: «книжковий let's play «У книжковім дивосвіті виростають творчі діти», психологічно-розвантажувальні заходи за участі Товариства Червоного Хреста України, навчально-розвивальні заняття за проектом «Діти України і війна. Кропивницький», нейрогра «Увага проти стресу».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «креативний Easter-time «Великодня мозаїка».

МБФ № 13 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «відеорепортаж «Як твориться книга».

МБФ № 19 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «АРТ-терапевтичний сеанс «Мої відчуття», акція «Дарування для читання».

МДБ КЗ «Центральна публічна бібліотека» Новомиргородської міської ради: «народознавча мозаїка «Цілющий букет Трійці».

БД КЗ «Новгородківська публічна бібліотека»: «презентація книги «Сила життя» про героя-земляка, кіборга Вадима Довгорука».

ДФ Новоукраїнської ЦБ: «година пам'яті «Дитяче життя – безцінне!» до Дня вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок російської агресії».

КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей»: «кураж-зустріч «Бібліовесна в зеленому», розважальна програма «За різдвяні свята у рідній країні земний уклін захисникам України», патріотичний блокпост «ВАУ», свято «Дружня родина – щаслива дитина», літературне смакування «Цей дивний шоколад».

МБФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС: «зимові забавлянки «Творимо магію Різдва спільно».

ЦМБД Олександрійської МЦБС: «родинне свято «Сила України в єдності родини», орен-аіг «Спорт – здоров'я, спорт – це сила, що дають всім дітям крила», екологічне свято «Еко АБВГДейка», консультування спеціаліста ЦНАП «Реєстрація місця проживання дітей», чайна зустріч «Ферментація чаю та душі».

Побузька МБД: «велнес «Будьте здоровими, сильними, дужими», мандалотерапія «Я малюю світ, який люблю».

Заходи з інформаційної безбар'єрності

Благовіщенська МБД: «пізнавальна бесіда «Як можна інших зрозуміти без слів».

Вільшанська селищна БФД: «бесіда «Шість правил безбар'єрного спілкування».

БДФ КЗ «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради»: «мовно-казковий мікс «Про казку, яка розбудила любов до української мови», День інформації «Якщо читати – то найкраще».

Філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради: «зустріч-діалог «Інтернет доступний кожному».

ЦМБД МЦБС м. Кропивницького: «книжкова панорама «Книга – це зброя і захист», літературний сторісек «Я з книгою відкриваю світ», День віртуальної інформації «Твоя професія – твій вибір, твій успіх».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «літературна мозаїка «Особливі книги для особливих дітей».

МБФ № 13 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «інтернет-драйв «Комп'ютерні занімашки».

МБФ № 19 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «експрес-навчання з мобільної грамотності «Смартфон – це просто».

КЗ «Олександрівська БД»: «несумні канікули із бібліотекою «Мандаринове party».

МБФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС: «заняття з 3D-моделювання «Політ фантазії», пізнавально-ігрові тематичні заняття ЕОР. Kids.Ukraine в рамках проекту Обласного жіночого інформаційного центру та Кіровоградської ОУНБ ім. Д. І. Чижевського «Діти України і війна. Кропивницький».

Проекти бібліотек

Гайворонська БДФ № 1 КЗ «Гайворонська міська публічна бібліотека»: грантовий проєкт «Валізка з книжками» за ініціативи Coethe-Institut України та підтримки МЗС Німеччини Coethe-Institut»; благодійний проєкт «Українським дітям – українську книгу», власний проєкт програма літніх читань «Мандруй у літо разом з книгою!».

БДФ КЗ «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради»: «грантові проєкти «Швидке реагування в Кіровоградській області для задоволення потреб дітей та їх батьків, які постраждали внаслідок війни в Україні» і «Комплексна підтримка місцевих та регіональних органів влади у наданні інтегрованого пакету соціальних послуг та пільг у Кіровоградській та Полтавській областях та м. Кривий Ріг», що реалізовувалися Благодійним фондом «Безпечне майбутнє» за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ)».

Філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради: «грантовий проєкт «Батьківський клуб», соціальний проєкт «Бібліосушка».

ЦМБД МЦБС м. Кропивницького: «грантові проєкти «Діти України і війна. Кропивницький», «Реагування на конфлікт та підвищення стійкості України», Український ПЕН «Незламні бібліотеки» (Unbreakable Libraries); місцевий проєкт «Громадський хаб «Амбасадори безпеки»; власні проєкти «Бібліотека – територія безпеки», «Адреса дитинства – ЛІТО», «Книги там, де діти», «Діти рекомендують».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «власний проєкт «Inclusion в бібліотеці».

МБФ № 19 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «власні проєкти «Почитай-но!», «Дитяча бібліотека в Інтернет-просторі: нові маршрути, новий погляд, нова якість».

МБФ № 21 для дітей МЦБС м. Кропивницького: власні проєкти «Терпкі історії» (для ВПО), «Школа безпеки для маленьких».

ДФ Новоукраїнської ЦБ: власні проєкти «Будуємо місточок між бібліотекою та садочком», літні читання «Бібліотечне літо для веселих, кмітливих, невгамовних»

КЗ «Олександрівська БД»: власні проєкти «Бібліотечний дворик «Бібліотека – захоплююче дозвілля».

МБФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС: грантові проєкти – «EOP.Kids.Ukraine – в рамках проєкту ОЖІЦ та Кіровоградської ОУНБ ім. Д. І. Чижевського «Діти України і війна. Кропивницький» за підтримки Worldwide Orphans Foundation (WWO) та ГО «Соціальне здоров'я», «Дитяча точка «ЮНІСЕФ Спільно» «Простір дружній до дитини» за підтримки Благодійного фонду «Безпечне майбутнє»; місцевий проєкт – «Програма розвитку бібліотек Олександрійської міської територіальної громади на 2022-2026 рр.»; власні проєкти – «Шалене літо на 12 балів», «На старт! Увага! Літо!».

ЦМБД Олександрійської МЦБС: грантові проєкти – «Волонтер» в межах програми «Розвиток та підтримка молоді Кіровоградської області в умовах воєнного стану через молодіжні ініціативи та UPSHIFT» – реалізація ГО «СКЦ «Задзеркалля» у партнерстві з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ)»; СпільноПростір «ІнфоСито» за підтримки МБФ «Академія української преси»; «Абетка безпеки «Пес Патрон застерігає» та «Батьківський клуб» зі створення сімейного культурно-дозвілєвого простору для родин містян та ВПО» в межах проєкту «Швидке реагування в Кіровоградській області для задоволення потреб дітей та їхніх опікунів, у тому числі ВПО, які постраждали внаслідок

війни в Україні», що реалізується Дитячим фондом ООН «ЮНІСЕФ» у партнерстві з Благодійним фондом «Безпечне майбутнє»; «ЕОР.Kids.Ukraine – в рамках проекту ОЖІЦ та Кіровоградської ОУНБ ім. Д. І. Чижевського «Діти України і війна. Кропивницький» за підтримки Worldwide Orphans Foundation (WWO) та ГО «Соціальне здоров'я»; «Валіза з книжками» за ініціацією Coethe-Institut України та підтримки МЗС Німеччини Coethe-Institut»; «Бібліотечний простір «Граї. Читай. Відпочивай» за підтримки ГО «Десяте квітня» та UNHCR Ukraine – Агентство ООН у справах біженців в Україні та Олександрійської міської ради»;

місцевий проєкт – «Програма розвитку бібліотек Олександрійської міської територіальної громади на 2022-2026 рр.»;

власні проєкти – «БібліоМістечко – дитячий простір», «Промені надії», «Я – громадянин, я – патріот, я – житель свого міста», «Шалене літо на 12 балів», «На старт! Увага! Літо!»;

воркшоп – «Програмування системи безпеки на платформі Arduino» та «Написання 2D гри мовою програмування Python»;

Додаток 5

Рекламні заходи бібліотек

Благовіщенська МБД: «акція «Подаруй бібліотеці книгу»

Вільшанська селищна БФД: екскурсії до бібліотеки «Місце зустрічі бібліотека», «У світ чарівної книги», День відкритих дверей «Бібліотека твоє вікно у світ...», акція «Стань читачем сьогодні», вуличний буккросинг «Бібліотека під зеленими вітрилами».

БДФ КЗ «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради»: «відеоролик «Це – твоя бібліотека», позитив-акція «Я люблю свою бібліотеку», відео-бібліовізит «Мандрівка неймовірним світом книжок та бібліотеки», дублер-шоу «Бібліотекар на годину», реклама-запрошення «Найліпший друг – БІБЛІОТЕКА».

ЦМБД МЦБС м. Кропивницького: «День відкритих дверей, День самоврядування, День нової книги».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «Бібліотека – як принада», День відкритих дверей «Ви + Ми = Бібліотека@», книжковий фрімаркет «Шукаємо читача».

МБФ № 13 для дітей МЦБС м. Кропивницького: День відкритих дверей «Час читати!».

МБФ № 19 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «галактика читайликів «#Книгодрузяки», екскурсії до бібліотеки «Мандрівники за скарбами», віртуальна галерея «Унікальні читачі», День відкритих дверей «З книгою відкриваємо світ», ігрові екскурсії до бібліотеки «Казка стукає в віконце» і «Книжок країна чарівна у гості вас чекає».

МБФ № 21 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «PR-акції «Влітку книгу прочитай – світ цікавий пізнавай», селфі-акція «Читання – це імідж».

ДФ Новоукраїнської ЦБ: «День відкритих дверей, екскурсії до бібліотеки».

КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей»: «онлайн-екскурсія «Мандрівка до книжкового царства», позитив-акція «Я люблю свою бібліотеку», відеоролик «Дитяча точка «СПІЛЬНО» в бібліотеці», реклама додаткових послуг на сторінці ФБ – послуга

«Бєбігувернер», онлайн-мікс «Ми хочемо, щоб кожен знав, в бібліотеці є журнал».

МБФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС: «відеоролики про діяльність бібліотеки в міському муніципальному транспорті, анонси заходів на місцевому телеканалі ТРК КТМ, участь у Всеукраїнських конкурсах і акціях «Конституція для всіх: і великих, і малих», «Майбутнє планети у наших руках!», «Лідер читання», «Творчі канікули», «Читай-компанія мандрує регіоном», «Зупини насильство – захисти себе».

ЦМБД Олександрійської МЦБС: «відеоролики про діяльність бібліотеки в міському муніципальному транспорті; анонси заходів на місцевому телеканалі ТРК КТМ; бібліопрогулянка «Завітай в бібліотеку – там чекають чудеса», бібліовештанка «Мандри по Книголенду», акція-запрошення «Приведи друга – отримай смаколик», піар-акція «Виходь у двір читати», вулична PR-акція «Я читаю! Й тебе закликаю!», участь у Всеукраїнських конкурсах і акціях «Конституція для всіх: і великих, і малих», «Майбутнє планети у наших руках!», «Національний тиждень читання», «Україна мрія», «Лідер читання», «Творчі канікули», «Читай-компанія мандрує регіоном», «Зупини насильство – захисти себе».

БФ № 8 для дітей КЗ «Світловодська МЦБС»: «екскурсії до бібліотеки, «День відкритих дверей».

Додаток 6

Пропозиції необхідних змін у бібліотеках на потребу громадам

Вільшанська селищна БФД: «поновити бібліотечний фонд бібліотеки, передплатити періодичні видання, зробити косметичний ремонт приміщення, придбати комп'ютерну техніку».

Гайворонська БДФ № 1 КЗ «Гайворонська міська публічна бібліотека»: «системне поповнення бібліотечного фонду новими книгами, мультимедійне обладнання, сучасний дизайн, створення комфортних умов для читання, ігор, спілкування».

Філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради: «поповнення бібліотечних фондів».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «збільшити фінансування бібліотеки для оновлення книжкового фонду».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «збільшити фінансування на фонд, оновити програмне забезпечення, комп'ютерний парк».

МДБ КЗ «Центральна публічна бібліотека» Новомиргородської міської ради: «покращення матеріально-технічної бази: заміна застарілого системного блоку, підключення до інтернету, ремонт, сучасні меблі; поповнення фондів, передплата»

Новоархангельська БФД КЗ «ЦПБ Новоархангельської селищної ради»: «потрібне фінансування».

ДФ Новоукраїнської ЦБ: «бібліотека потребує кращого фінансування, щоб поповнити фонд сучасною дитячою літературою та придбати комп'ютерну техніку».

КЗ «Олександрівська бібліотека для дітей»: «змінити фінансування бібліотек по потребах; створення в бібліотеках сучасного простору; оновлення бібліотечних фондів;

комп'ютерного обладнання; участь у проєктно-грантовій діяльності».

КЗ «Петрівська бібліотека для дітей» Петрівської селищної ради: «впровадити регулярне фінансування з бюджету громади придбання книг для бібліотеки».

Побузька МБД: «потрібне поповнення бібліотечного фонду, нове комп'ютерне обладнання та сучасні меблі».

Рівнянська СБД: «сучасний дизайн».

БФ № 8 для дітей КЗ «Світловодська МЦБС»: «закінчення війни і роботи зі світлом та Інтернетом (відсутність погодинних відключень від мережі), нових комп'ютерів та програмного забезпечення, нових книг та періодичних видань, гідного фінансування, кваліфіковані спеціалісти з іншим впровадяться».

Устинівська ДБ КЗ «Устинівська публічна бібліотека»: «оновлення комп'ютерної техніки, збільшення площі приміщення, поповнення книжкового фонду новою літературою».

Додаток 7

Прояв підтримки бібліотек громадами

Благовіщенська МБД: «виділення коштів на поповнення фонду та матеріально-технічну базу».

Вільшанська селищна БФД: «допомога в організації заходів».

Гайворонська БДФ № 1 КЗ «Гайворонська міська публічна бібліотека»: «у 2023 році виділено кошти на придбання книг, бібтехніки, виділяються кошти на підписку періодики, за бюджетні кошти сплачуються комунальні та Інтернет-послуги, придбано настільні ігри для дітей».

БДФ КЗ «Центральна публічна бібліотека Долинської міської ради»: «за кошти з місцевого бюджету зроблено ремонт другої кімнати закладу, виділяються кошти на проведення заходів в рамках Всеукраїнського тижня дитячого читання, оздоровлення дітей влітку, на придбання книг, періодичних видань та комп'ютерної техніки. Виділено кошти на придбання книг, канцелярського приладдя та ігор на дитячу точку «Спільно».

Філія «Дитяча бібліотека» КЗ «Публічна бібліотека» Кетрисанівської сільської ради: «громада бере активну участь в заходах бібліотеки, акціях, благодійних ярмарках».

ЦМБД МЦБС м. Кропивницького: «збільшилося фінансування на комплектування фонду, поточний ремонт; своєчасна оплата праці бібліотекарів».

МБФ № 12 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «на 2024 рік збільшили фінансування на придбання книг та підписку періодичних видань».

МБФ № 19 для дітей МЦБС м. Кропивницького: «комплектування фонду, ремонт, підписка періодичних видань, своєчасна оплата праці бібліотекарів».

МБФ № 21 для дітей МЦБС м. Кропивницького: здійснено «ремонт» приміщення.

БД КЗ «Новгородківська Публічна Бібліотека»: «поповнення бібліотечного фонду».

КЗ «Олександрівська БД»: «протягом 2023, 2024 років збільшено фінансування на потреби бібліотеки – проведення ремонтів, придбання комп'ютерної техніки, часткове поповнення фонду бібліотеки; підтримка власного проєкту – бібліотечного дворика «Бібліотека – захоплююче дозвілля» (кошти на облаштування)».

ЦМБД і МБФ № 3 для дітей Олександрійської МЦБС: «поповнення бібліотечного фонду книгами та періодичними виданнями, матеріально-технічній підтримці закладу, грантових проєктах в організації та проведенні заходів».

КЗ «Петрівська бібліотека для дітей» Петрівської селищної ради: «заохочення премією працівників бібліотеки, забезпечення матеріально-технічними засобами потрібними для ефективної роботи бібліотеки».

БФ № 8 для дітей КЗ «Світловодська МЦБС»: «в бібліотеці чудова бібліотечна рада, допомагають в проведенні багатьох заходів».

Устинівська ДБ КЗ «Устинівська публічна бібліотека»: «вдячність дитячого населення громади».